

Na tomto místě pravidelně podnikáme výpravy do depozitářů Muzea města Prahy, za památkami dosvědčujícími potíže našich předků s různými nakažlivými chorobami a nemocemi vůbec, zastavíme se zejména u některých morových epidemií, ale budeme se věnovat i další příčině hromadného umírání – hladomoru.

PAMÁTKY NA MOROVÉ EPIDEMIE V PRAZE

V pražské krajině nalezneme více vzpomínek na některé z epidemií. Morovou ránu z r. 1599 připomíná kostel sv. Rocha na Strahově, který nechal vybudovat Rudolf II. v letech 1602–1612 na znamení díky za odvrácení moru. Staroměstský magistrát v době vrcholící epidemie v roce 1680 přislíbil vybudovat u tehdy nově založeného hřbitova na Olšanech kapli k počtě patronů proti moru – sv. Rocha, sv. Šebestiána a sv. Rosalie nalezneme ji dnes při Olšanském náměstí na Žižkově.

K dalším památkám na morové epidemie patří i několik obrazů v pražských kostelích. K mistrovským se řadí Škrétův obraz z poloviny 17. století s námětem: sv. Karel Boromejský uzdravuje nemocné morem v Miláně v roce 1575 (dnes v NG v Praze), který původně visel na hlavním oltáři bývalé kaple ve Vlašském špitále na Malé Straně.

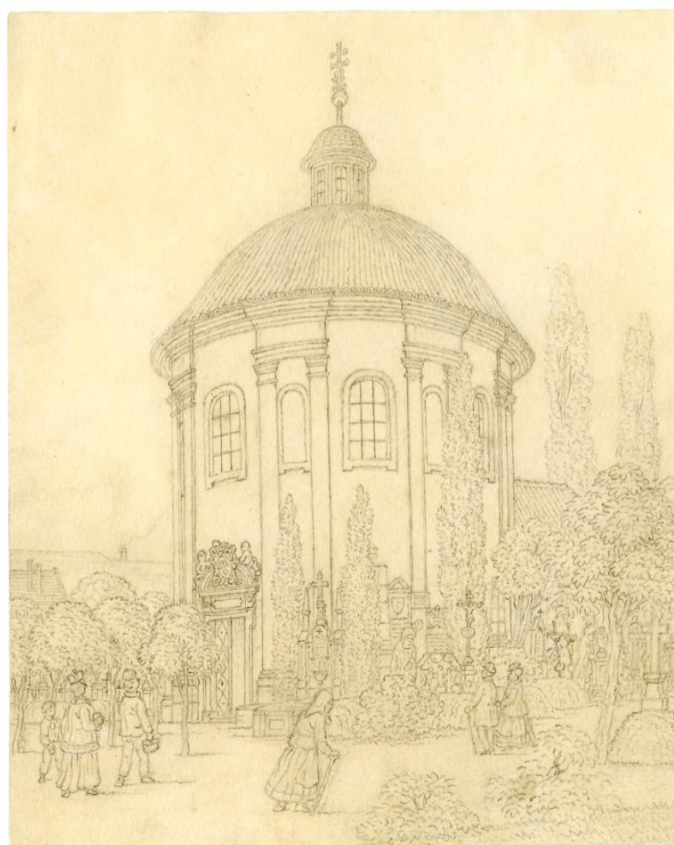
V kostele sv. Klimenta v Klementinu po jižní straně lodi blíže presbytáře je umístěn morový oltář sv. Františka Xaverského (sign. F. Haagen), který byl dokončen v r. 1716 jako poděkování za utišení morové epidemie let 1713/14. Pod obrazem je v oltářní menze umístěna řezba sv. Rosalie (asi 1721), po stranách obrazu sochy sv. Šebestiána a sv. Rocha (patrně z výzdoby staršího kostela), v nástavci pak skupina se sv. Karlem Boromejským orodujícím za nemocné morem před Ukřižovaným. Po stranách nástavce (M. B. Braun) leží kostlivec a nad ním anděl, který vystřelil šíp morové rány, vpravo je zobrazen archanděl Michael, jak odvrací nebezpečí morové nákazy tím, že zasouvá plamenný meč zpět do pochvy. Přímluvkyní za odvrácení moru byla i Panna Maria Pomocná Pasovská, kopie jejího obrazu je umístěna nad tabernáklem.

Kaple sv. Rocha, patrona nemocných morem, u vchodu a Malostranský hřbitov v Košířích, zbořena 1953 při rozšiřování Plzeňské třídy, diapozitiv, 1917, MMP HND 191

Kostel sv. Rocha na Strahově, se sochou sv. Norberta, fotografie, MMP H 100.352

Pohled na olšanskou kapli sv. Rocha, V. Morstadt, kresba tužkou, 1874, H 35.800.

Pohled na kapli sv. Rocha na Olšanech, foto Jindřich Eckert, kolem 1895, MMP 45.287